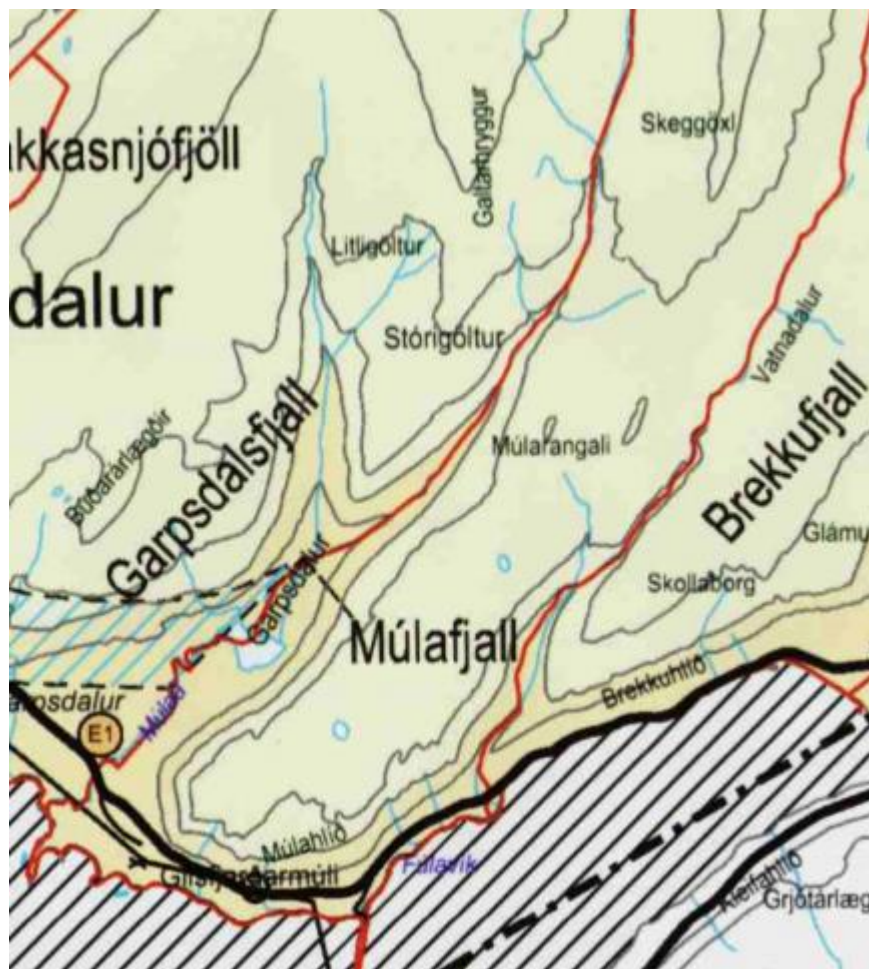

SKIPULAGS- OG MATSLÝSING
BREYTING Á AÐALSKIPULAGI REYKHÓLAHREPPS
2006-2018
VEGNA VINDORKUGARÐS Í GARPSDAL

05.09.2019

Efnisyfirlit

Lýsing skipulagsverkefnis.....	3
Markmið	3
Tengsl við aðrar áætlanir.....	3
Landsskipulagsstefna.....	3
Aðalskipulag Reykhólahrepps 2006-2018	4
Forsendur	4
Skipulagssvæðið	4
Staðhættir.....	5
Landslag, jarðmyndanir og ásýnd	5
Fugla og dýralíf	5
Gróður og vatn	5
Verndarsvæði	6
Náttúruminjar.....	6
Fornleifar og menningarminjar	6
Landnotkun.....	6
Efnahagur, atvinna og byggð	6
Efnistöð aðalskipulagsbreytingar.....	6
Umhverfisskýrsla	7
Öflun upplýsinga.....	9
Framsetning skipulagsgagna	9
Samráð og kynning	9
Verk og tímaáætlun.....	9
Heimildaskrá.....	10

LÝSING SKIPULAGSVERKEFNIS

Sveitarfélagið Reykhólahreppur vinnur nú að breytingu á gildandi aðalskipulagi frá árinu 2006 þar sem til stendur að reisa vindmyllugarð í landi Garpsdals með allt að 35 vindmyllum auk safnvirkis til framleiðslu á rafmagni allt að 130 MW. Aðalskipulagsbreyting þessi miðast að skilgreiningu iðnaðarsvæðis undir raforkuvinnsluna og öðrum mannvirkjum sem henni tengjast.

Skipulagslýsingin er í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010 og skipulagsreglugerð nr. 90/2013 og er yfirlit um helstu áherslur skipulagsvinnu, forsendur hennar, samræmi við skipulagsáætlanir og ferli skipulagsvinnunnar.

Breytingin er háð lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 sbr. 1. viðauka við lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum m.s.br. en þar segir í lið 3.02 að jarðvarmavirkjanir og önnur varmaorkuver með 50 MW uppsett varmaafli eða meira og önnur orkuver með 10 MW uppsett rafafl eða meira séu í A-flokki en þar eru tilgreindar þær framkvæmdir sem ávallt eru háðar mati á umhverfisáhrifum.

Í umhverfisskýrslu aðalskipulagsbreytingarinnar verður lagt mat á þau áhrif sem breytingin hefur í för með sér út frá 0-kosti, þ.e. óbreyttu ástandi. Þeir þættir sem metnir verða eru eftirfarandi:

- Náttúra
 - Landslag, jarðmyndanir, ásýnd, gróður, vatn, dýralíf náttúruverndarsvæði og náttúruminjar.
- Minjar
 - Fornleifar og menningarminjar.
- Samfélag
 - Landnotkun, efnahagur, atvinna og byggð.
- Heilsa og öryggi
 - Mengun og hljóðvist.

Í matsskýrslu Mannvits „ALLT AÐ 130 MW VINDORKUGARÐUR Í GARPSDAL“ er lagt mat á umhverfisáhrif framkvæmdarinnar samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000.

MARKMIÐ

Markmið fyrirhugaðrar breytingar á aðalskipulaginu er að skilgreina iðnaðarsvæði undir vindmyllugarð sem kemur til með að auka framboð á raforku í sveitarfélaginu. Fjölga atvinnutækifærum og styrkja stöðu sveitarfélagsins hvað varðar framtíðar búsetukost. Markmið breytingarinnar er einnig að tryggja að raforkuframleiðslan hafi sem minnstu mögulegu umhverfisáhrif í för með sér og setja skilyrði hvað varðar hönnun og uppsetningu á vindmyllum og öðrum mannvirkjum sem tengjast framkvæmdinni.

TENGL VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR**LANDSSKIPULAGSSTEFNA**

Í gildi er Landsskipulagsstefna 2015-2026 sem samþykkt var á Alþingi 16. mars 2016 en þar er m.a. stefna um skipulag í dreifbýli.

Í kafla 2.5 Orkumannvirki og örugg afhending raforku í sátt við náttúru og umhverfi segir:

Skipulag gefi kost á að nýta orkulindir í dreifbýli með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi. Jafnframt gefi skipulag kost á uppbyggingu flutningsmannvirkja raforku sem tryggi örugga afhendingu raforku. Mannvirki vegna orkuvinnslu og orkuflutnings falli sem best að landslagi og annarri landnotkun.

Um skipulagsgerð sveitarfélaga segir í kafla 2.5.1 Orkunýting og raforkuflutningur í skipulagsáætlunum, að við skipulagsgerð sveitarfélaga verði tekin afstaða til möguleika á orkuframleiðslu m.a. með vindorku í sátt við náttúru og samfélag. Þar segir einnig að skipulagsákvæðanir um raforkuflutningsmannvirki geri kleift að tryggja örugga afhendingu raforku. Við skipulagsákvæðanir um nýja orkuvinnslukosti og lagningu raflína verði lagt mat á umhverfisáhrif, þar á meðal sjónræn áhrif, og leitast við að velja þann kost sem valdi minnstum neikvæðum umhverfisáhrifum.

AÐALSKIPULAG REYKHÓLAHREPPS 2006-2018

Í gildandi aðalskipulagi Reykhólahrepps kemur m.a. fram:

Leiðarljós

Skipulagið skal stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf að gera búsetu á svæðinu eftirsóknarferða.

1.2 Markmið aðalskipulags

Aðalskipulag Reykhólahrepps miðast við að sjá fyrir nægu landrými fyrir mismunandi starfsemi næstu 12 ár þ.e. tímabilið 2006-2018.

Í skipulaginu kemur einnig fram að lögð sé áhersla á sérgreind markmið sem m.a. eru:

- Að stuðla að auknum og fjölbreyttum atvinnutækifærum með nægur framboði lóða undir iðnað, ferðaþjónustu og aðra atvinnustarfsemi og með aukinni nýsköpun.
- Að efla atvinnuvegi í byggðarlaginu.
- Að stuðla að hagkvæmri nýtingu orkuauðlinda.
- Að stuðla að því að nýting lands, auðlinda og mannauðs sé í samræmi við markið sjálfbærrar þróunar.

2.3.10 Óbyggð svæði

Markmið: Taka skal fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum.

Einnig kemur fram að mannvirkjagerð skuli haldið í lágmarki.

2.5.7 Rafveita

Markmið: Stefnt er að því að öll byggð njóti raftengingar á sem hagstæðasta verði.

FORSENDUR

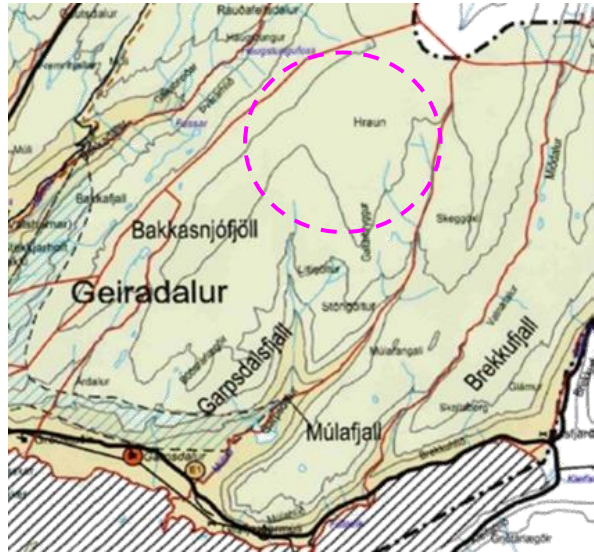
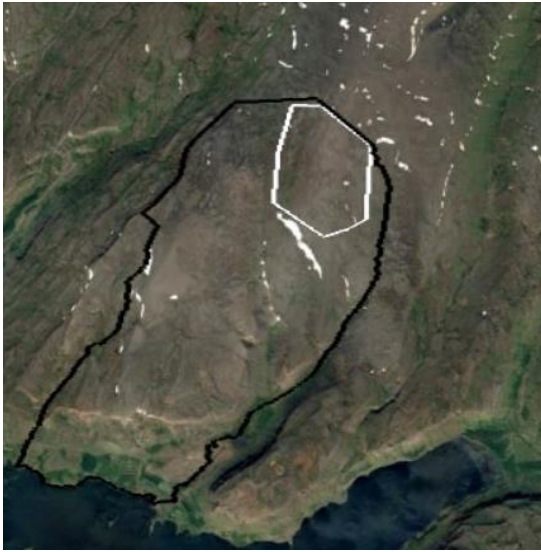
SKIPULAGSSVÆÐIÐ

Aðalskipulagsbreytingin felst í að skilgreina iðnaðarsvæði I5 Vindbú í Garpsdal.

Svæðið sem umræðir er skilgreint sem óbyggt svæði ofan 200 m.y.s. í gildandi aðalskipulagi, sjá mynd 1. Það svæði sem áætluð skilgreining tekur til er um 3,3 km² að stærð og er í um 500 m.y.s.

Áætlað er að innan svæðisins verði heimilt að reisa allt að 35 vindmyllur, hver um 150 m á hæð, til framleiðslu á rafmagni með afkastagetu að 130 MW. Einnig heimilt að reisa safnstöð á svæðinu og vegakerfi.

Flutningur raforkunnar frá vindmyllugarðinum verður eftir jarðstreng að tengivirki í Geiradal.

Mynd 1. Staðsetning vindbúsins á loftmynd (EM orka, 2019) og á gildandi sveitarfélagsupprætti aðalskipulagsins.

STAÐHÆTTIR

Fyrirhugað iðnaðarsvæði fyrir vindbú er eins og fyrr segir í landi Garpsdals í um 500 m.y.s. Aðkoma verður eftir núverandi slóða sem verður endurnýjaður og byggður upp að því marki sem nauðsynlegt er vegna framkvæmdarinnar.

Landslag, jarðmyndanir og ásynd

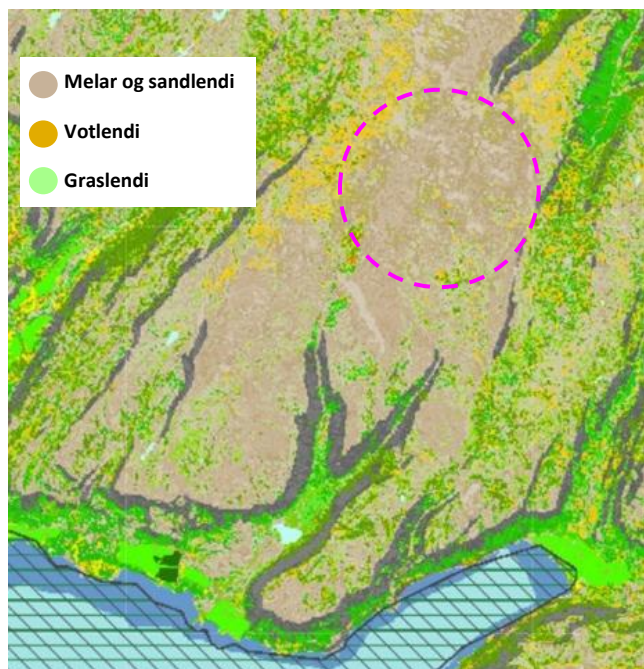
Landslag svæðisins einkennist að grýttum og lítt grónum melum. Vegna hæðar og staðsetningar er svæðið nokkuð sýnilegt frá byggð.

Fugla og dýralíf

Svæðið er í nálægð við Breiðafjörð sem er mikilvægt fuglasvæði. Nokkrar rannsóknir á fuglalífi hafa verið gerðar í nálægð við svæðið. Í tengslum við umhverfismat eru unnar rannsóknir á fuglum á Garpsdal og nærsvæðum.

Gróður og vatn

Gróðurfar svæðisins einkennist af melum, sandlendi og er frekar gróðursnautt, sjá mynd 2. Ekki er vitað um neinar plöntur á valista á svæðinu. Aðkomuvegur að svæðinu mun liggja samhliða bæði Múlaá og Garpsdalsrangalaá. Áætlað er að byggja upp núverandi slóða sem liggur að svæðinu og getur það haft áhrif á árnar á framkvæmdartíma.

Mynd 2. Garpsdalur, áætluð staðsetning vindbúsins markað hring. (Náttúrufræðistofnun Íslands, vistgerðarkort).

Verndarsvæði

Breiðafjörður er friðaður samkvæmt lögum um vernd Breiðafjarðar nr. 54/1995. Umrætt svæði í Garpsdal er ekki innan skilgreindra marka friðunarinnar. Í umræddum lögum um vernd Breiðafjarðar kemur fram að Breiðafjarðarnefnd skuli í samráði við hlutaðeigandi sveitarfélög láta gera verndaráætlun þar sem fram kemur hvernig ná skuli þeim markmiðum sem sett eru með vernd svæðisins.

Náttúruminjar

Ekki er vitað um neinar náttúruminjar innan þess svæðis sem skipulagsbreytingin tekur til.

Fornleifar og menningarminjar

Deiliskráning fornleifa var gerð á 330 ha reit í fjalllendi í landi Garpsdals í Gilsfirði og á áhrifasvæði vegslóða vegna vindmyllugarðs var unnin Fornleifastofnun Íslands, 2018. Fram kemur að engin fornleif hafi fundist innan svæðisins en þrjár innan áhrifasvæðis vegar og tvær fast við það.

Landnotkun

Svæðið er skilgreint sem sem óbyggt svæði ofan 200 m.y.s. í gildandi aðalskipulagi og er ekki nýtilegt til ræktunar. Ætla má að lítil beit sé á svæðinu þar sem það er frekar gróðursnautt.

Efnahagur, atvinna og byggð

Áhrif á samfélag eru þó nokkrar en helst hefur framkvæmdin áhrif á atvinnuframboð við rekstur vindmyllugarðsins, möguleika til reksturs fyrirtækja og þá áhrif á íbúapróun innan sveitarfélagsins og aðliggjandi sveitarfélaga. Raforkuframleiðsla stuðlar að öruggri afhendingu rafmagns á svæðinu. Staðsetning og útfærsla hefur áhrif á sýnd og er áhrifasvæðið nokkuð stórt.

Mengun og hljóðvist

Það svæði sem áætlað er undir vindmyllur er í um 5 km fjarlægð frá næstu bústöðum. Ætla má að neikvæð áhrif geti skapast á framkvæmdartíma.

EFNISTÖK AÐALSKIPULAGSBREYTINGAR

Breyting á kafla 2.3.4 Iðnaðarsvæði

Í markmiðum Reykhólahrepps fyrir iðnaðarsvæði segir m.a. að stuðlað verði að uppbyggingu iðnaðarsvæði til að renna styrkari stoðum undir byggð á svæðinu.

Breyting verður gerð á kafla 2.3.4 um Iðnaðarsvæði og bætist við eftirfarandi svæði;

Nr.	Heiti	Lýsing	Jörð
15	Garpsdalur	Vindbú þar sem heimilt er að virkja rafmagn með allt að 35 vindmyllum auk annarra mannvirkja sem fylgja raforkuframleiðslunni. Svæðið er um 3,3 km ² að flatarmáli.	Garpsdalur

UMHVERFISSKÝRSLA

Við mat á umhverfisáhrifum áætlunarinnar verður gerður samanburður við 0-kost sem felst í óbreyttri stefnu m.v. gildandi aðalskipulag.

Forsendur við mat á umhverfisáhrifum verða byggðar á þremur meginþáttum:

- Viðmið í lögum og reglugerðum, stefnumótun stjórnvalda og skuldbindingar á alþjóðavísu.
- Greining sérfræðinga á einkennum áhrifa á einstaka umhverfisþætti.
- Umsagnir og athugasemdir lögboðinna umsagnaraðila, hagsmunaaðila og almennings, sem kunna að liggja fyrir, sbr. kafla um kynningu og samráð.

Val á umhverfisþáttum byggist á greiningu á því hvaða þættir umhverfisins gætu orðið fyrir áhrifum vegna skipulagsbreytingarinnar. Greint verður frá mögulegum mótvægisáðgerðum ef í ljós kemur að umhverfisáhrif í einhverjum af áður töldum þáttum eru talin veruleg.

Við mat á vægi áhrifa á einstaka umhverfisþætti verður stuðst við tiltekin viðmið s.s. stefnumörkun stjórnvalda, alþjóðasamninga, lög og reglugerðir. Í töflu hér fyrir neðan eru tekin saman þau umhverfisviðmið sem lögð eru til grundvallar umhverfismati á breytingu aðalskipulagsins.

Umhverfisviðmið eru notuð sem mælikvarði eða vísir til að meta einkenni og vægi þeirra áhrifa sem aðalskipulagstillagan hefur í för með sér.

UMHVERFISÞÆTTIR & VIÐMIÐ	
NÁTTÚRA	Lög nr. 60/2013 um náttúruvernd. → 2. gr. Verndarmarkmið fyrir vistgerðir, vistkerfi og tegundir. → 3. gr. Verndarmarkmið fyrir jarðminjar, vatnasvæði, landslag og víðerni. → 61. gr. Sérstök vernd tiltekinni vistkerfa og jarðminja. → 69. gr. Hönnun mannvirkja. Náttúruminjaskrá. → Verndargildi skv. náttúruminjaskrá. Megineinkenni landslags, s.s. ósnortið/náttúrulegt yfirbragð landslags, form, litauði, fjölbreytni og heildstæði landslags. Válisti Náttúrufræðistofnunar Íslands fyrir plöntur. Listi yfir friðlýstar plöntur. Velferð til framtíðar, sjálfbær þróun í íslensku samfélagi, stefnumörkun til 2020. → Kafli 11 um sjálfbæra gróðurnýtingu og endurheimt landgæða. Vatnalög nr. 20/2006. Lög nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum. Náttúruverndaráætlun. Heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna. Lög um vernd Breiðafjarðar nr. 54/1995. → Verndaráætlun fyrir Breiðafjörð 2014-2019.

Breyting á Aðalskipulagi Reykhólahrepps 2006-2018

MINJAR	Lög um menningarminjar nr. 80/2012. → 1. gr. Staðir sem tengjast menningarsögu, teljast menningarminjar ummerki um sögu þjóðarinnar, svo sem fornminjar, menningar- og búsetulandslag, kirkjugripir og minningarmörk, hús og önnur mannvirki, skip og bátar, samgöngutæki, listmunir og nytjahlutir, svo og myndir og aðrar heimildir um menningarsögu þjóðarinnar. → 3. gr. Fornminjar (forngríp og fornminjar) Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri.
SAMFÉLAG	Skipulagslög nr. 123/2010 m.s.br. Aðalskipulag Reykhólahrepps 2006-2018. Landsskipulagsstefna 2015-2026. → Kafli 2.5. Orkumannvirki og örugg afhending raforku í sátt við náttúru og umhverfi. → Kafli 3.4. Samkeppnishæf samfélög og atvinnulíf. Hagtölur yfir mannfjölda, Hagstofa Íslands. Velferð til framtíðar. Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi til 2020. Heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna.
HEILSA & ÖRYGGI	Lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Reglugerð nr. 724/2008 um hávaða.

Við matið verður notast við eftirfarandi skilgreiningar á vægi:

Vægi áhrifa	Skýring
Jákvæð áhrif á umhverfispátt +	Áhrif áætlunar á umhverfispátt/-þætti bæta hag mikils fjölda fólks og/eða hafa jákvæð áhrif á umfangsmikið svæði. Sú breyting eða ávinningur sem hlýst af framkvæmdinni/áætluninni er oftast varanleg. Áhrifin eru oftast svæðis- eða landsbundin en geta einnig verið staðbundin.
Óveruleg/Óljós áhrif á umhverfispátt eða á ekki við 0/?	Áhrif áætlunar á umhverfispátt/-þætti eru minniháttar, m.t.t. umfangs svæðis og viðkvæmni þess fyrir breytingum ásamt fjölda fólks sem verður fyrir áhrifum. Áhrifin eru í mörgum tilfellum tímabundin og að mestu afturkræf. Áhrifin eru oftast stað- eða svæðisbundin. Ekki er vitað um eðli eða umfang umhverfisáhrifa á tiltekna umhverfisþætti, m.a. vegna skorts á upplýsingum, tæknilegra annmarka eða skorts á þekkingu. Það getur verið unnt að afla upplýsinga um áhrifin með frekari rannsóknum eða markvissri vöktun.
Neikvæð áhrif á umhverfispátt -	Áhrif áætlunar á umhverfispátt/-þætti skerða umfangsmikið svæði og/eða svæði sem er viðkvæmt fyrir breytingum, m.a. vegna náttúrfars og fornminja, og/eða rýra hag mikils fólks. Sú breyting eða tjón sem hlýst af framkvæmdinni er oftast varanleg og yfirleitt óafturkræft. Áhrifin eru oftast á svæðis-, lands- og/eða heimsvísu en geta einnig verið staðbundin.

ÖFLUN UPPLÝSINGA

Við mat á umhverfisáhrifum verður sem fyrr segir unnið eftir lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 og stuðst við leiðbeiningar Skipulagsstofnunar, annars vegar um umhverfismat áætlana og hins vegar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa. Framsetning verður í formi texta og/eða venslataflna.

FRAMSETNING SKIPULAGSGAGNA

Lagður verður fram breytingaruppdráttur á aðalskipulagi ásamt greinargerð og umhverfisskýrslu.

SAMRÁÐ OG KYNNING

Samráð verður haft við Skipulagsstofnun og aðrar stofnanir sem hafa sérþekkingu á viðfangsefnum skipulagsins vegna lýsingar á skipulagsverkefninu og um umfang og áherslur umhverfismats aðalskipulagsbreytingar, eins og lög um umhverfismat áætlana gera ráð fyrir. Skipulagslýsing verður auglýst í blöðum og hægt verður að kynna sér lýsinguna á heimsíðu Reykhólahrepps og á skrifstofu sveitarfélagsins. Hugmyndir og tillögur eru kynntar yfirvöldum og hagsmunaaðilum með auglýsingu og kynningu í samræmi við ákvæði skipulagslaga. Helstu umsagnaraðilar eru;

- Skipulagsstofnun
- Umhverfisstofnun
- Minjastofnun
- Náttúrustofa Vestfjarða
- Orkustofnun
- Orkubú Vestfjarða/Landsnet

VERK OG TÍMAÁÆTLUN

Eftirfarandi eru drög um tímaáætlun skipulagsferils aðalskipulagsbreytingarinnar, birt með fyrirvara um breytingar:

September-október 2019 - Sveitarstjórn sendir skipulags- og matslýsingu breytingarinnar til umsagnar Skipulagsstofnunar og umsagnaraðila og kynnir hana fyrir almenningi.

Nóvember 2019 - Skipulagsráðgjafar vinna tillögu að breytingu á aðalskipulagi og hún kynnt almenningi. Aðalskipulagsbreyting sett fram á uppdráttum og í greinargerð.

Desember 2019 - Tillaga að breytingu á aðalskipulagi send Skipulagsstofnun til athugunar. Skipulagsstofnun svarar innan 4 vikna.

Janúar-febrúar 2020 - Sveitarstjórn auglýsir tillögu að breyttu aðalskipulagi í fjölmiðlum. Kynningartími og athugasemdafrestur er að lágmarki 6 vikur.

Mars 2020 - Skipulagstillaga tekin til umfjöllunar í skipulags-, bygginga-, húsnæðis- og hafnarnefnd og í sveitarstjórn. Afstaða tekin til athugasemda og hugsanlegra breytinga. Svör við athugasemdum send þeim sem þær gerðu. Niðurstaða auglýst.

Apríl 2020 - Samþykkt aðalskipulag sent Skipulagsstofnun. Skipulagsstofnun staðfestir aðalskipulag innan 4 vikna og birtir staðfestingu í B-deild Stjórnartíðinda.

HEIMILDASKRÁ

Aðalskipulag Reykhólahrepps 2006-2018.

Landsskipulagsstefna 2015-2026.

Skipulagslög nr. 123/2010.

Lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.

Lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana.

Lög nr. 80/2012 um menningarminjar.

Lög nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Lög nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar.

Lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir.

Vatnalög nr. 20/2006.

Heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna.

Verndaráætlun Breiðafjarðar 2014-2019.

Náttúruminjaskrá.

Náttúrufræðistofnun Íslands 2019. Vistgerðarkort.

Náttúrufræðistofnun Íslands 1996. Válisti 1. Plöntur. Náttúrufræðistofnun Íslands. Reykjavík.

Náttúrufræðistofnun Íslands 1996. Válisti 2. Fuglar. Náttúrufræðistofnun Íslands. Reykjavík.

Náttúruverndarráð 1996. Náttúruminjaskrá 7. útgáfa. Náttúruverndarráð. Reykjavík.

Reglugerð nr. 772/2012 um framkvæmdaleyfi.

Reglugerð nr. 724/2008 um hávaða.

Skipulagsreglugerð nr. 90/2013.

Skipulagsstofnun (2007). Leiðbeiningar um umhverfismat áætlana.

Velferð til framtíðar, sjálfbær þróun í íslensku samfélagi, stefnumörkun til 2020.

Mannvit (2019). Allt að 130 MW vindorkugarður í Garpsdal.